



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## QUÈ ÉS LA PACA?

La PACA és un acord per a la producció i el consum agroecològic. Un acord que es basa en la relació directa entre les persones productores i les consumidores. És agroecològic perquè es basa en processos ecològics, sostenibles i socialment justos.

La PACA s'allunya de la intermediació per esdevenir un projecte que integra tots els processos econòmics (producció, distribució, consum, finançament, presa de decisions,...) i que genera mecanismes d'autoregulació que en reforcen l'autonomia. Demostrem així que un model econòmic diferent és possible: més proper, respectuós amb el medi i socialment just.



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## OBJECTIUS

- Que les productores puguin fer viables les seves explotacions, tot aconseguint unes condicions de treball i de vida dignes.
- Que les consumidores coneguin l'origen del que mengen i com es treballa, puguin comprar-ho a un preu assequible, i participin activament del procés.
- Que la relació entre consumidores i productores estigui basada en la solidaritat, la confiança, la transparència i la corresponsabilitat.
- Que sigui un model de producció i consum real i possible, respectuós amb la salut de les persones i del planeta, i que alhora ens permeti transformar l'actual model econòmic, posant les persones en el centre, en comptes dels diners.



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## COM ACONSEGUIM TOT AIXÒ?

- Fixant uns preus justos per a consumidores i productores, independents del mercat i les seves fluctuacions.
- Establint una distribució directa dels productes, eliminant les persones intermediàries.
- Potenciant l'economia local, buscant la màxima proximitat entre productores i consumidores.
- Funcionant assembleàriament, trobant-nos cada mes i mig per prendre decisions conjuntament.
- Compartint els riscos de la producció amb la creació d'un fons econòmic (fons de corresponsabilitat), que serveix per cobrir pèrdues de collita o per millorar la producció.
- Compartint i simplificant la gestió, fent una comanda mensual que es paga per avançat.
- Planificant conjuntament la producció, quins productes i quina quantitat.



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## ELS ORÍGENS

(I)

Venda directa, producció agroecològica, autogestió, corresponsabilitat, assemblea, circuits curts, salut, socialment just, sostenible, proximitat, preus justos, , productes de temporada, relacionar producció i consum, ... Aquests i altres conceptes ens voltaven pel cap però no sabíem com donar-los forma.

En una sessió d'un curs a l'Escola Agrària, escoltant en Raoul Jacquin de l'associació francesa Kokopelli, de cop i volta tot comença a ordenar-se, les idees difoses prenen cos, els conceptes es relacionen, ... Ens estava parlant de les AMAP (Acords pel Manteniment de l'Agricultura Pagesa).

### **El referent de les AMAP**

El moviment de les AMAP a França va començar quan un grup de persones pageses van anar a EEUU i van conèixer els projectes CSA (Agricultura Sostinguda per a la comunitat), que a la vegada s'inspiraven en l'experiència dels Teikei al Japó.

Les AMAP són acords entre una pagesa i un grup de consumidores i tenen com a objectiu "preservar l'existència i la continuïtat de les granges o finques de proximitat dins d'una lògica d'agricultura sostenible, és a dir, una agricultura pagesa, socialment igualitària i ecològicament sana".

Una AMAP reuneix un grup de consumidores i una pagesa mitjançant un contracte amb el qual cada consumidora compra al principi d'estació una proporció determinada de la producció, que es distribueix periòdicament a un cost constant.

Les productores que dediquen tota la seva producció a una AMAP, acorden un preu amb les consumidores en funció dels costos i les despeses de manteniment de l'activitat. Les que només hi dediquen una part, han

# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## ELS ORÍGENS

### (II)

d'acordar un preu amb un determinat percentatge de descompte respecte als seus preus de mercat. El fet de compartir els riscos de la producció (climàtics o sanitaris) i la sobreproducció de l'estiu fan que aquest sigui un sistema independent dels preus del mercat i de les seves fluctuacions.

Les AMAP s'han convertit en una opció molt interessant per a joves que s'incorporen a l'agricultura i per a petites explotacions (l'extensió mitjana de les finques és d'una hectàrea). El que les fa especialment interessants és que no es tracta d'opcions de les pageses per guanyar quotes de mercat, ni d'una nova forma que competeixi amb altres modes de comercialització, ni en un nou servei ofert a les consumidores, ni tampoc venen confiança amb etiquetes.

Les AMAP conviden a la persona que consumeix a establir una relació directa amb la que produeix, i la confiança sorgeix d'aquesta relació, no pas d'una certificació. La consumidora és una sòcia conscient de la pagesa.

Ens va semblar una proposta força interessant i la vam començar a discutir amb cooperatives de consum i consumidores particulars per anar donant-li forma. Durant sis mesos 13 consumidores i les dues productores vam fer una adaptació dels objectius i dels conceptes que aporten les AMAP al nostre context, fent una adaptació a la nostra manera de veure les coses i a les nostres inquietuds. Fruit d'aquesta reflexió va sorgir la PACA (Acord per a la Producció i el Consum Agroecològic), una AMAP a la catalana, que funciona des del gener del 2008.

# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## LA PRODUCCIÓ

Les productores de la PACA són **Can Bofill** (Molins de Rei) i **Ca n'Oliveró** (Castellbisbal). Les dues explotacions fan producció agroecològica i Ca n'Oliveró té la certificació del CCPAE. Entre les dues explotacions es garanteix gairebé el 95% dels productes que es subministren a la PACA.

Can Bofill és una masia situada a la serra de Collserola, al municipi de Molins de Rei. És una masoveria que gestiona 7 hectàrees entre bosc, horta i cereals, i només produeix per a la PACA.

Can Oliveró és una masia situada al municipi de Castellbisbal. És una explotació familiar amb conreu d'horta, fruiters (poma, pera, préssec i cirera), cereals i vinya. Els productes els venen al mercat Municipal de Terrassa i a la PACA.

També hi ha companyes que produeixen la cervesa, els sabons i la mel. Són iniciatives que s'han iniciat per interès personal – com una afició - i que s'han consolidat fins oferir productes per a totes les companyes. Enguany, les productores de cervesa s'han constituït en cooperativa i produeixen la cervesa Cornèlia.

A més a més, hi ha les productores associades, que són aquelles que ofereixen productes d'una manera puntual i sense assumir responsabilitats en el funcionament col·lectiu de la PACA. Actualment són:

- Fruita dolça i oli: En Josep Canals és un agricultor de 83 anys que fa 3 va fer la reconversió a l'ecològic (no està certificat) i la PACA collim la fruita del seu camp. Els camps de fruiters i oliveres estan a Molins de Rei, al costat del riu.
- Cítrics: En Salvador Estruch és un pagès de la comarca de La Safor (País Valencià) que ens aporta els seus productes des de l'inici.
- Pastanagues i productes d'arrel: En Xavi Canals és un pagès veí de Can Bofill i produeix les pastanagues per la PACA.



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL CONSUM

Actualment a la PACA hi ha 8 col·lectius repartits als municipis de Cornellà, Sant Boi, el Prat de Llobregat, Esplugues, Castellbisbal i Sant Feliu.

Els col·lectius que formen la PACA som de natura molt diversa i cadascun s'organitza independentment. Podem trobar cooperatives en el sentit clàssic o col·lectius que inicialment han començat amb les productores de la PACA com a úniques proveïdores.

Els col·lectius autoregulen el seu funcionament intern i es relacionen amb la PACA, a nivell funcional, com si fossin una sola unitat, és a dir, que sumen les comandes, controlen els pagaments i els cobraments, ...Cada grup s'organitza de la forma que considera millor. Aquesta organització de les consumidores en col·lectius i cooperatives permet una descentralització de les feines de gestió i ens ensenya a assumir les responsabilitats de forma col·lectiva.

El límit de consumidores de la PACA el defineix la disponibilitat de producte, és a dir, la capacitat de producció.





# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL FUNCIONAMENT

(I)

### Els productes

El producte de la PACA és ecològic, de temporada, basat en la qualitat, amb una gran varietat i possibilitat de les consumidores de participar en la presa de decisions sobre el que es plantarà, amb un percentatge al voltant del 95% de producció i/o elaboració pròpia.

Això fa que de vegades no es pugui collir tota la quantitat demanada i aleshores es reparteix el producte entre les diferents consumidores. Amb el temps, anem ajustant la producció. Quan obtenim un producte de fora ho fem directament de la persona productora.

Els productes s'ofereixen a la carta o bé en cistelles tancades un cop a la setmana a cada col·lectiu. Amb el temps hem anat evolucionant cap a la cistella tancada, com a element regulador del producte del camp, tot i que cada consumidora pot optar per la seva modalitat de consum.

El mes d'agost és l'única excepció: tothom demana cistella tancada i qui marxa de vacances ha de buscar alguna persona que la substitueixi aquests mesos. És la manera que hem establert per gestionar l'excedent de l'estiu.

Actualment els productes que ens oferim són:

- Verdura
- Fruita dolça
- Cítrics
- Forn (pa, dolços i coques salades)
- Cervesa
- Vi
- Conserves
- Sabons
- Oli
- Ous
- Mel





# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL FUNCIONAMENT

### (III)

#### **Preus i costos**

És un objectiu de la PACA no convertir els productes ecològics en productes de luxe, per aquest motiu es fixen preus justos per les productores i les consumidores.

Els preus són fixos per a tota la temporada però són susceptibles de ser revisats quan calgui i a petició de qualsevol integrant de la cooperativa

La distribució dels productes és a càrrec de les productores, però el cost no s'incorpora al producte sinó que es factura a part, en considerar-lo un servei. Si el col·lectiu recull directament les comandes no hi ha cost de transport.

Tot i que la PACA no intermèdia i per tant no carrega marges comercials en els productes de les productores associades, aquests productes porten incorporades les despeses de gestió i minva (trucar, recollir, pesar, separar, agrupar, etc...). L'import a afegir en aquests productes es decideix en l'assemblea de la PACA. Actualment és de 0,20 € per producte o kg de producte.

#### **Pagaments**

El pagament del producte es realitza mensualment i per avançat. Aquests diners avançats permeten a les productores afrontar les despeses quotidianes de producció.

A final de mes s'ajusta el pagat amb el consumit, incorporant les diferències en els comptes del mes següent. És a dir, cada consumidora té un compte obert amb la PACA que s'actualitza a finals de mes en funció del producte consumit.

# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL FUNCIONAMENT

### (IV)

#### **Fons de coresponsabilitat**

El fons de coresponsabilitat té com a objectiu compartir els riscos de la producció entre les productores i les consumidores. La coresponsabilitat és molt més que fer front col·lectivament a determinades despeses. Assumir la responsabilitat de forma col·lectiva també comporta la implicació en el funcionament quotidià i en la recerca de millores estructurals.

El fons es dota amb una aportació inicial de 10€ i 2€ mensuals per unitat de consum.

L'hem plantejat amb dos objectius: reposar pèrdues de collita i augmentar la capacitat productiva.

Algunes de les actuacions finançades per aquest fons són:

- Reparació de la furgoneta amb la què fem el repartiment.
- Finançament del 50% del cost d'un pou.
- Material per tancar camps.
- Posada a punt d'un tractor que ens van donar.
- Pagar la comanda no servida dues setmanes per pedregada.

A més a més, un cop a l'any muntem un bar (el PACABAR) a la Fira de la Candelera de Molins de Rei i els beneficis van a parar a un fons que ha finançat algunes actuacions:

- Compra d'una motoserra.
- Aportació al projecte d'abelles i mel de dos companys.
- Aportacions econòmiques a la campanya antirepressiva de "Ni Muts ni a la Gàbia".
- Finançament de la revista, la web i el documental de la PACA.

# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL FUNCIONAMENT

(V)

### **Presa de decisions**

Les decisions de la PACA es prenen de manera assembleària. L'assemblea es reuneix un cop al mes –o mes i mig- i està formada pel conjunt de les productores i de les consumidores. Aquestes assemblees ens serveixen, a més de per articular-nos democràticament per gaudir d'espais de convivència que ens permeten compartir experiències i reforçar vincles.



# LA PACA

ACORD PER LA PRODUCCIÓ I  
EL CONSUM AGROECOLÒGIC

## EL FUNCIONAMENT (VI)

### Formació i divulgació

És un aspecte important del funcionament, tot i que no hi ha organitzada una oferta permanent. Les activitats les anem decidint a l'assemblea segons les inquietuds, necessitats i els moments del camp. Les activitats sempre són gratuïtes.

Algunes de les activitats que hem fet són:

- Organitzar el PACABAR a la Fira de la Candelera (menjar amb producte ecològic i de temporada).
- Fornades de coques de Sant Joan, de pa i de pastes de la zona del Maestrat.
- Visites als fruiters per entendre'n el maneig i tastar la fruita.
- Taller de cuina anticancerígena.
- Itinerari per Collserola de plantes que curen i plantes que es mengen.
- Xerrada sobre com produïm les productores.
- Visita a les dues masies productores i jornades de treball diverses (plantar, arreglar el galliner, obres, tancat dels camps, ...).
- Tallers per aprendre a tallar peix.
- Tallers per aprendre a tallar pollastres.
- Visita al Molí d'oli on s'elabora l'oli que consumim.
- Taller de cuina internacional, aprofitant que som gent d'arreu.
- Tallers d'elaboració de mermelades i conserves.
- Visita al País Valencià al productor de cítrics.
- Taller de motoserres i treballs forestals.

